

## СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Юлияна Крумова Маринова, дм  
ръководител катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Медицински факултет  
към Тракийски университет – Стара Загора

член на Научното жури, назначено със Заповед № 1485/15.07.2014 г. на Ректора на  
Медицински университет – гр. Плевен и Решение на Академичния съвет (Протокол № 16 от  
14.07.2014 г.)

**Относно:** процедура за заемане на академичната длъжност **„Професор“** по научна  
специалност **Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията**  
**(03.01.53)**

в катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и  
психология“ към факултет „Обществено здраве“ на Медицински университет – Плевен  
(конкурс, обявен в Държавен вестник – бр. 37/29.04.2014 г.)

Единствен кандидат в конкурса: доц. Петкана Ангелова Христова, дм

На първото заседание на Научното жури съм определена да представя становище.  
Становището е изготвено въз основа на анализ на представената от кандидата документация  
в съответствие с изискванията и критериите на Закона за развитие на академичния състав в Р.  
България и на Правилника за развитие на академичния състав в Медицинския университет –  
Плевен.

### БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Петкана Ангелова Христова е родена на 12.03.1949 г. в гр. Чипровци,  
Михайловградски окръг. Завършва икономически техникум „Васил Левски“ – Монтана през  
1967 г. Висше образование по икономика с ОКС „Магистър“ по специалност „Счетоводна  
отчетност“ завършва през 1971 г. – ВФСИ „Димитър Ангелов Ценов“ – Свищов. Към  
момента на конкурса има общ трудов стаж 42 години, от които като преподавател почти 37  
години.

След дипломирането си от 1971 г. до 1977 г. работи като икономист и главен  
счетоводител в Булгарплод и Ученически столове и бюфети – Община гр. Плевен. След  
успешно положен конкурс от юни 1977 г. е избрана за асистент в катедрата по Социална  
хигиена (медицина) във ВМИ гр. Плевен. Професионалното ѝ развитие е последователно от  
асистент (1977 – 1980), старши асистент (1980 – 1983 г.), главен асистент (1983 – 2004) и  
доцент от 2004 г. Петкана Христова е ръководител сектор „Медицинска статистика“ към  
катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и  
психология“ от 2004 г. до настоящия момент - два мандата.

### Образование и квалификация:

В системата на СДО има призната специалност по „Икономика на здравеопазването“ от  
1982 г. и специалност по „Медицинска информатика и здравен мениджмънт“ от 2007 г.

От 1988 г. притежава образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност  
03.01.53. „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ въз основа  
на защитена дисертация на тема: „Изучаване на предявените потребности на населението в  
Плевенски окръг от болнична помощ ”.

Като преподавател и научен работник Петкана Христова непрекъснато и последователно повишава своята професионална квалификация в системата на продължаващо обучение: 14 курса по медицинска статистика, педагогическа квалификация на научно-преподавателските кадри, приложение на компютрите в медицината и здравеопазването, основи на педагогиката, доцимология, съвременни дидактически технологии, компютърни технологии с използване на Windows и MS Office, комуникативен английски език за медицински цели, системи за управление на качеството, вътрешни одитори, оценяване и акредитация на лечебни заведения.

Владее и ползва в работата си английски и руски език.

## **ОЦЕНКА НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА:**

### **1. Количествено описание на публикациите и участията в научни форуми:**

С документите по конкурса Петкана Христова представя подробна количествена справка за публикационната, научна активност и авторство на научните трудове.

Петкана Христова представя общо 270 публикации и участия в научни форуми, от които 134 публикации: 7 учебници и монографии, 98 статии в България и 29 статии в чужбина и 136 участия: 114 в България и 22 в чужбина.

За признанието в научните среди на трудовете на Петкана Христова свидетелства справката за цитиранията и справката за импакт фактор (IF) на научните трудове.

Справката за **цитиранията** на научните трудове, съдържа 175 положителни цитирания, от които 111 в чужбина и 64 в България.

Общ **импакт фактор (IF)** от статии и цитирания: 83.350; общ IF от статии – 43.446; общ IF от цитирания – 39.904.

**Хабилитационен труд, 2014:** Петкана Христова представя **хабилитационен труд** на тема: „Методология на научноизследователската работа и биостатистика в медицината и здравеопазването” с рецензент проф. д-р Веселин Борисов. Хабилитационният труд е разработен на 346 страници, съдържа 14 глави, библиография и приложения. Свързани с хабилитационния труд са 16 публикации: 5 публикации в чуждестранни научни списания, 6 публикации в български научни списания и 5 пълнотекстови публикации в сборници от научни форуми.

### **2. Направления на научно-изследователската дейност и приноси от научните трудове.**

Представените научни трудове са в предметната област на конкурса. Авторската справка за приносите от научните трудове на кандидата представя същите в 6 направления:

#### **✓ Изследвания върху популационното здраве на населението у нас:**

- Изследвания върху демографските характеристики на населението: изследвани са тенденциите и динамиката на демографските показатели, особено на показателите за естествено движение на населението, в териториален разрез във връзка с разкриване на резерви за оптимизирането им в съответните региони. Проучена е детската смъртност като се установява съществен принос на моделирането ѝ. Проучени са социално-икономическите неравенства в смъртността на населението от 20 до 70 годишна възраст (№№ II – 11, 15; III – 49, 100, 107, 130);

- Изследвания върху общата заболяемост и заболяемостта с временна нетрудоспособност: проучени са детайлно честотата и структурата на случаите и дните с временна нетрудоспособност по причини, възраст, продължителност на трудовия стаж и т.н., с които е

оценено влиянието на тази заболяемост върху здравето на проучените трудови колективи, респективно индекса на здравето. Приложени са модерни статистически и икономически подходи за анализ. Проучванията в тази насока имат конкретно приложно значение за дейността на съвременните служби по трудова медицина (№№ III – 54, 58, 59, 60, 64, 77, 129);

- Изследвания върху показателите за физическо развитие на новородените деца и влиянието на някои биологични и социални фактори върху тях. В проведено комплексно медико-статистическо проучване в 13 окръга на страната са обхванати 12 760 новородени деца, с цел разработване на конкретни нормативи за физическо развитие на новородените деца. Изработените нормативи за физическо развитие на новородените се прилагат в акушеро-гинекологичната практика в цялата страна (№№ III – 44, 45, 50, 60, 64, 77, 129).

✓ **Клинико-епидемиологични изследвания върху приоритетни социално-значими заболявания:**

- Клинико-епидемиологични изследвания на прогностични фактори за преживяемост и усложнения при пациенти с неврологични, кардиологични и метаболитни заболявания: (№№ II – 5, 6, 7; III – 30, 35, 38, 39, 41, 46, 49, 52, 68, 70, 71, 74, 75, 83, 84, 99, 103);

- Клинико-епидемиологични изследвания на прогностични фактори за ранна диагностика и усложнения при деца със захарен диабет (№№ II – 4, 9, 13; III – 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 36, 37, 48, 65, 67, 69, 81, 96, 114);

- Клинико-епидемиологични изследвания на прогностични фактори за преживяемост, рецидиви и метастазиране при пациенти в онкологичната практика (№№ II – 14; III – 62, 63, 73, 85, 87, 88, 90, 91, 111, 112);

- Клинико-епидемиологични изследвания в областта на акушерството и гинекологията: (№№ III – 42, 44, 56, 61, 64, 66, 76, 77, 125, 126);

- Клинико-епидемиологични изследвания при някои дерматологични и инфекциозни заболявания: (№№ II – 9; III – 31, 32, 72, 86, 92).

✓ **Изследвания върху потребностите, управлението, развитието и ефективността на болничната помощ, лекарствената безопасност и фармакоикономика:**

- За пръв път у нас чрез адаптирана методика за репрезентативно изучаване са установени потоците на пациентите според здравното им състояние; мнението им за оказаната медицинска помощ; потребностите от болнично лечение - предявени и удовлетворени; степен на подготвеност с параклинични изследвания за приемане в клиниките на основните медицински специалности (вътрешни болести; акушерство и гинекология, хирургия и детски болести); средна продължителност на лечението; динамика на използваемостта на легловия фонд (седмична, сезонна и годишна); разходи за лечението (медикаментозни и общи). Посочени са резервите за подобряване на медицинските грижи за болните и ефективността на функционирането на клиниките (№№ I – 1, 2, 3; II – 16; III – 20, 53, 55, 57, 109, 124);

- Проведени са фармакоепидемиологични проучвания на нежелани лекарствени реакции (НЛР), антибиотична резистентност при хоспитализирани и амбулаторни пациенти (№№ II – 8; III – 40, 95, 97, 120, 121, 124, 127).

✓ **Изследвания върху профилактиката на социално-значимите неинфекциозни заболявания в доболничната помощ:**

- Изследвани са динамиката, факторите и организацията на профилактичните дейности от общопрактикуващите лекари и обхватът със скринингови изследвания в рамките на

националните профилактични програми. Обосновани са препоръки към НЗОК. Изследван е професионалният стрес (бърнаут-синдром) при медицински сестри. Проучено е нивото на мотивацията за постигане на успех като диспозиционна характеристика на личността, проявена в хода на обучение при студенти (бакалаври и магистри в МУ-Плевен) и доставчици на социални услуги в област Плевен. Проучвани са различни аспекти на информираността за значението на различните фактори на здравето, здравословния начин на живот и здравното поведение сред различни групи от населението. Установява се необходимостта от нови по-ефективни форми на здравно-възпитателна дейност, като значително се разшири работата сред младите възрастови контингенти (№№ II – 18, 19; III – 43, 79, 102, 104, 105, 106 115, 125, 126).

✓ **Изследвания в областта на медицинското образование и някои социологически проблеми в медицината и здравеопазването:**

Проучени са актуални социологически проблеми на ориентацията към лекарската професия. Проучени са взаимоотношенията в студентските колективи. Обсъдени са в практически аспект характеристиките на учебния процес на студентите - медици, бюджета на времето и учебната натовареност, както и възможностите за оптимизирането му и правилното му управление. Анализирани са дидактични изпитни тестове по фармакология съгласно критериите: трудност, дискриминативност и дистрактори. За първи път в страната са проведени проучвания на най-новите теории в обучението и приложението на интегрирана учебна програма с проблемно-базирано обучение. Проучванията показват силните и слабите страни в преподаването и обучението и са база за оптимизиране на адекватността и валидността на използваните клинични случаи (№№ II – 12, 17; III – 47, 51, 78, 80, 82, 89, 93, 94, 98, 101, 108, 110, 113, 116, 117, 118, 119, 122, 123, 124, 126, 130, 131, 132, 133, 134).

✓ **Хабилитационен труд „Методология на научноизследователската работа и биостатистика в медицината и здравеопазването“:**

С този труд, предназначен за специалисти, докторанти и млади учени, се обогатява литературата на български език с научно-теоретични и практически познания по въпросите на научно-изследователската работа и приложението на биостатистическите методи в медицината и здравеопазването.

**3. Научно-изследователски проекти.** Петкана Христова участва в разработването на 12 НИП, 2 от които международни и 10 вътрешни за висшето училище.

**4. Научен ръководител:** Петкана Христова е научен ръководител на двама докторанти на самостоятелна подготовка и научен консултант на редица докторанти.

**5. Рецензиране на научни трудове и за придобиване на ОНС „Доктор“ и за заемане на академични длъжности:** член на Научно жури по 7 процедури към момента на конкурсната процедура.

Представеното до тук е основание за висока оценка на научно-изследователската дейност на кандидата.

**ОЦЕНКА НА УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА:**

Кандидатът в конкурса е изграден преподавател с дългогодишен опит. С документите по конкурса Петкана Христова представя Удостоверение за реализирана учебна натовареност по учебни години (от 2010/2011) в Медицинския университет – гр. Плевен, от която е видно, че провежда лекционни курсове и практически занятия на студенти от



основните звена на университета и различните специалности. Разработва учебни програми и тестове за студенти по Медицинска статистика, Методология на научноизследователската работа, Статистически методи в управлението и др. – общо 15 програми.

Петкана Христова провежда самостоятелни лекционни курсове по Медицинска статистика, Статистика в управлението и Методология на изследователската работа на студенти във факултет „Медицина“, студенти от магистърските и бакалавърски програми във факултет „Обществено здраве“, Факултет „Здравни грижи“ и Медицинския колеж на МУ-Плевен.

От 2004 г. до момента ежегодно провежда Курс за докторанти и млади научни работници „Методология на научно-изследователската работа. Приложения на епидемиологията и биостатистиката в медицинското научно изследване“.

Всичко това ми дава основание за висока оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата.

Член е на: Съюза на учените в България, Научното дружество по социална медицина, EURNA.

Участва в работата на 6 академични комисии на Медицинския университет, член на ФС на ФОЗ при МУ – Плевен от 2005 г. и на АС на МУ – Плевен от 2013 г. до момента. Организира и ръководи цялостната дейност на сектор „Медицинска статистика“ в качеството си на ръководител сектор. Има присъдени награди за принос в развитието на факултет „Обществено здраве“ в МУ-Плевен – 2010 г.; за 65-години от създаването на Съюза на учените в България – 2009 г. и за заслуги към университета – МУ-Плевен – 2009 г.

**Лични впечатления:** Познавам доц. Христова като изключително добър преподавател и високоотговорен професионалист. Тя притежава лични качества, които я правят ценен сътрудник, съмишленик и добър ръководител. Притежава умения за работа в колектив, високоетична в отношенията си с колегите и студентите.

### **ЗАКЛЮЧЕНИЕ:**

На базата на горепосочените оценки за научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на доц. Петкана Ангелова Христова, дм с пълна убеденост давам изцяло **положителна комплексна оценка** на нейната кандидатура по настоящата процедура. Доц. Петкана Ангелова Христова, дм със своята преподавателска дейност, квалификация и научна продукция покрива всички изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ и убедено давам своя положителен вот „ДА“ за нейната кандидатура.

Предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на доц. Петкана Ангелова Христова, дм академичната длъжност **„ПРОФЕСОР“ по научна специалност Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията (03.01.53)** в катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология“ към факултет „Обществено здраве“ на Медицински университет – Плевен.

22.07. 2014 г.

гр. Стара Загора

Изготвил становището:

проф. д-р Юлияна Крумова Маринова, дм